
Nivelvaiheet

Johanna Wahlman
Pontuksen päiväkotikoulu,
Lappeenranta

Pontuksen päiväkotikoulu pähkinänkuoressa

- 2017 toimintansa aloittanut solumallinen koulu - pian kaksivuotias!
- Eri-ikäiset lapset soluissa 1-3-5 ja 2-4-6
- Koulun puolella lapsia noin 380 ja aikuisia noin 30
- Esiopetuksessa noin 60 lasta
- Esiopetustilat Lupiinirinne-solun vieressä
- Yhteistyötä tehdään viikoittain ja ensi vuonna päivittäin - eskarikakkonen!

Yhteistyön lähtökohdat ja tavoitteet

- * Toistemme toimintaympäristön ja toiminnan tunteminen - yhteinen kieli.
- * Tiedonsiirto - siirtymässä toimitaan saattaen vaihtamisen periaatteella.
- * Yhteistyön painottuminen ammatilliseen yhteistyöhön, oppilaiden yhteiseen toimintaan ja tiedonsiirtoon (yhteisopettajuutta, opettajavaihtoa ja ammatillista keskustelua).
- * Ryhmien yhteinen toiminta pitää sisällään esimerkiksi kummiryhmätoimintaa, vierailuja, joustavaa opetustilojen käyttöä, yhteistoiminnallisia toimintahetkiä ja -projekteja.
- * Moniammatillinen yhteistyö

Yhteistyön lähtökohdat ja tavoitteet

*Koulun laaja-alainen erityisopettaja havainnoi esiopetusryhmiä.

*Nivelvaiheyhteistyössä toimii erityisopettajan lisäksi päiväkodin henkilökunta ja luokanopettajat.

* Yhdenmukaiset tuen käytännöt ja prosessit.

** Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden kohdalla nivelvaiheen yhteistyö on erityisen tiivistä.

*Laaja- alainen erityisopettaja on mukana tuen prosesseissa esiopetusvuoden alusta lähtien. Usein on tarpeellista, että myös tuleva luokanopettaja tapaa lasta, hänen perhettään ja esiopetusryhmän opettajaa jo esiopetusvuoden aikana.

Tavoitteet nousevat esiopetuksen ja koulun opetussuunnitelmista ja päiväkotikoulussa päätetyistä periaatteista

Pontuksen päiväkotikoulun pienten oppilaiden nivelvaihe

Nivelvaiheen junanpyörät

Vuosikello

Elokuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen opettajat järjestäytyvät ja tarkentavat keväällä laaditun yhteistyösuunnitelman tarvittaessa.
 - Palaverin koollekutsuja on kapteeni.
 - Palaveriin kutsutaan mukaan rehtori ja päiväkodin johtaja.
 - Tarkennettu suunnitelma jaetaan rehtorille, päiväkodin johtajalle, veolle ja koulun laaja-alaiselle erityisopettajalle.
- ◆ Varhaiskasvatuksen erityisopettaja kutsuu koulun laaja-alaisen erityisopettajan, joka sinä vuonna toimii esiopetukseen yhteistyössä, suunnittelupalaveriin.
 - Suunnitellaan yhteistyö tulevalle vuodelle ja vanhempainilta.

Syyskuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelmanmukainen yhteistyö ryhmissä alkaa.
- ◆ Eskarin vanhempainilta, johon osallistuvat varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja laaja-alainen erityisopettaja.
- ◆ Päiväkotikoulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu 5.9.2018 kello 14-15 koulun neuvotteluhuoneessa.
- ◆ Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöopettajien kahvihetki 11.9.2018 klo 12.30.

Lokakuu

- * Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.

Marraskuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.
- ◆ Esiopetuksen seulonnat valmiina. Seulonnoista vastaa esiopettajat yhteistyössä veon kanssa. Seulontojen yhteenveto tiedoksi Wilman kautta koulun elalle.
- ◆ Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöopettajien kahvihetki tiistaina 6.11. kello 14.00 (päiväkodin neukkari).

Joulukuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.
- ◆ Pontuksen päiväkotikoulun sisäinen ekaotto 12.12.2018 kello 8.30-10.
Aikataulu:
8.30 Havusaari, 9.00 Käpysaari ja 9.30 Lehtisaari päiväkodin neukkarissa.

Tammikuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.
- ◆ Kouluun ilmoittautuminen alkaa.

Helmikuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.
- ◆ Kouluun ilmoittautuminen päättyy.
- ◆ Tukea tarvitsevien oppilaiden asioista järjestetään, ns. **ekaotto**, jossa tuen tarpeet kootaan. Paikalla tässä on päiväkodin johtaja, rehtori, koulun elä ja veo. Paikka: koulun neukkari. Ajankohta: 21.2.2019 kello 9.15. Koollekutsuu veo.
(Alueellinen ekaottopalaveri on myös mahdollinen, jos yhteistoiminta-alueella niin sovitaan ja on tarpeen.)
- ◆ Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöopettajien kahvihetki torstaina 21.2.2019 kello 14.30 (Sivuraide).

Maaliskuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.
- ◆ Esiopetuksen opettajat kysyvät koulutulokkaidenkaveritoiveet hiihtoloman jälkeen.
- ◆ Esiopetuksen opettajat tekevät alustavan ryhmäjaon ekaluokille, jota käsitellään yhteistyössä elat ja veo, rehtori ja eskarin opettajien kanssa 20.3.2019 kello 12.40 alkaen koulun neukkarissa.

Huhtikuu

- ◆ Esi- ja alkuopetuksen suunnitelman mukaista yhteistyötä ryhmissä.
- ◆ Esiopettajat siirtävät tietoa koulutulokkaista heidän tuleville opettajilleen. Mahdolliset opevierailut eskariin.
- ◆ Koulun laaja-alaisen/tulevan erityisluokanopettajan kutsuminen tehostetun/erityisen tuen oppilaan oppimissuunnitelman tai HOJKSin päivitykseen.
- ◆ Kyselytunti eskarilaisten vanhemmille mukana eskarin opet, tulevat ekaluokkalaisten opettajat, erityisopettajat ja rehtori, päiväkodin johtaja. Vastuuhenkilönä esi- ja alkuopetuksen yhteistyöryhmä.
Ajankohta: 10.4. kello 18 ravintolassa.
- ◆ Esi- ja alkuopetuksen yhteistyöopettajien kahvihetki Cafe Violetissa 24.4.2019 kello 14.45.

Toukokuu

- ◆ Kouluun tutustumispäivä 7.5.2019.
- ◆ Päiväkotikoulun yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä kokoontuu torstaina 16.5.2019 klo 14 Lupiin luokassa.
- ◆ Koulun laaja-alaisen/tulevan erityisluokanopettajan kutsuminen tehostetun/erityisen tuen oppilaan oppimissuunnitelman tai HOJKSin päivitykseen.
- ◆ Esi- ja alkuopetuksen yhteistyön arviointia 23.5.2019 kello 14 koulun neukkari.
 - Kapteeni toimittaa vuosikellon arvioinnin päiväkotikoulun rehtorille, päiväkodin johtajalle ja varhaiskasvatuksen erityisopettajalle ja koulun laaja-alaiselle erityisopettajalle.
- ◆ Tulevan kauden esi- ja alkuopetuksen yhteistyön suunnittelustartti 23.5.2019 kello 14 koulun neukkari:
 - Esi- ja alkuopetuksen opettajat valitsevat kapteenin ja varakapteenin tulevalle vuodelle ja suunnittelevat tulevan lukuvuoden yhteistyön vuosikellon.
(Kapteeni parillisena vuonna alkuopetuksesta ja parittomana esiopetuksesta. Varakapteeni parillisena vuonna esiopetuksesta ja parittomana alkuopetuksesta.)
 - Vuosikello toimitetaan päiväkotikoulun rehtorille, päiväkodin johtajalle ja varhaiskasvatuksen erityisopettajalle ja koulun laaja-alaiselle erityisopettajalle kevätlukukauden loppuun mennessä.

Erityisen ja tehostetun tuen oppilaan koulupaikan valmistelu

- * Koulun laaja-alainen erityisopettaja osallistuu tarvittaessa erityisen ja tehostetun tuen lasten vanhempien tapaamisiin ja palavereihin.
- * Tarvittaessa perheelle tarjotaan mahdollisuus tutustua koulun tuen muotoihin ja erityisopetuksen järjestämiseen.
 - Vastuuhenkilönä koulun laaja-alainen erityisopettaja.
- * Mikäli lapsen koulupaikasta ja tuen tasosta on tarpeen neuvotella tarkemmin veo on yhteydessä päiväkodin johtajaan ja koulun rehtoriin.
- * Lastentarhanopettajat tekevät esiopetuksen seulonnat lokakuun loppuun mennessä.
 - Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on tukena.
- * Mahdolliset lisäselvitykset oppimisesta käynnistetään syyslukukauden puolella.
- * Lapset, joilla on erityisen tuen tarve tulee olla tiedossa joulukuun loppuun mennessä ja siirretty erityisen tuen piiriin.
- * Ensimmäinen, Pontuksen päiväkotikoulun sisäinen, ekaotto on joulukuussa. Varsinainen ekaotto helmikuussa.

Koulun laaja-alainen erityisopettaja esiopetuksessa

*Laaja-alainen erityisopettaja on linkki koulun ja esiopetuksen välillä ja konsultoi perusopetuksen asioissa esiopetusta.

*Varhaiskasvatuksen erityisopettaja kutsuu koulun erityisopettajan tapaamiseen elokuussa suunnittelemaan tulevan vuoden yhteistyötä ja samalla käydään läpi tehostetun ja erityisen tuen oppilaat ensimmäisen kerran.

* Laaja-alainen erityisopettaja havainnoi esiopetusryhmiä ja lapsia.

*Laaja-alaisen rooli esiopetuksessa on konsultoivaa ja nivelvaiheen yhteistyötä vahvistavaa yhteistoimintaa esiopetuksen toimijoiden kanssa.

*Osallistuu varhaiskasvatuksen erityisopettajan kutsumana lapsikohtaisiin neuvotteluihin.

*Tekee yhteistyötä erityisen tuen lasten vanhempien kanssa tarpeen mukaan.

*Koulun laaja-alainen erityisopettaja osallistuu syksyllä esiopetuksen vanhempainiltaan.

* Veo huolehtii, että tarvittavat lausunnot siirtyvät koululle kansliaan tutkimusten valmistuttua huoltajien luvalla.

Oppilashuollon työntekijöiden osuus nivalvaiheessa

*Esiopetuksen opetussuunnitelman mukaan oppilashuollolla tarkoitetaan lapsen hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa.

* Oppilashuoltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä koko esiopetusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona. Tämän lisäksi lapsella on oikeus yksilökohtaiseen oppilashuoltoon.

*Oppilashuollon palveluita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä terveydenhoitopalvelut.

*Kuraattori, terveydenhoitaja ja koulupsykologi osallistuvat esiopetuksen yhteisöllisen oppilashuollon kokoukseen syyslukukauden alussa. Koollekutsuja päiväkodin johtaja

Kuraattori ja terveydenhoitaja osallistuvat esi- ja alkuopetuksen yhteistyöhön esimerkiksi pitämällä Nalleneuvolaa tutustuttaen esiopetuksen oppilaita oppilashuollon toimintaan ja osallistumalla esi- ja alkuopetuksen toimintaan.

Lauritsalan yhteistoiminta-alueen 6.-7. -luokkien nivelvaihe

Tavoitteet opetussuunnitelmasta:

*Siirtyminen kuudennelta seitsemännelle luokalle edellyttää koulun tai koulujen henkilöstön suunnitelmallista yhteistyötä, opetuksen kannalta tarpeellisen tiedon siirtämistä sekä oppimisympäristöjen, toimintatapojen ja ohjaavien asiakirjojen tuntemista.

* *Kodin ja koulun välisen vuorovaikutuksen merkitys korostuu siirtymävaiheessa.* Siirtymä tarkoittaa oppilaille usein uuteen ryhmään sopeutumista, uusiin opettajiin ja ympäristöön tutustumista sekä uusien työskentelytapojen ja arviointikäytäntöjen kohtaamista. Tällöin on tärkeää, että kotona ja koulussa huolehditaan oppilaiden mahdollisuudesta tuntea olonsa turvalliseksi samalla kun heitä rohkaistaan uusien asioiden kohtaamiseen.

* Vastuu omasta opiskelusta lisääntyy ja monet tulevaisuuteen vaikuttavat valinnat tulevat ajankohtaisiksi. *Oppilaiden kuunteleminen ja arvostaminen sekä heidän osallisuutensa omista asioista ja valinnoista päättämiseen on tärkeää.*

Vuosikello

Elokuu

- * 6. luokan oppilaille Wilma käyttöön.
- * Psykologisten testien tarve tarkastetaan jo 5. luokan aikana ja tarvittavat tutkimukset toteutettu viimeistään 6. luokan syksyllä.
- * Alakoulun erityisopettaja tarkastaa, onko oppilaalle tarpeen tehdä lisätestauksia 5. luokalla tehtyjen testien lisäksi.
- * 6. luokan luokanopettaja ja erityisopettaja tutustuu yläkoulun arkeen ja toimintatapoihin **syyslukukauden** aikana, esim. aamupäivän ajan. Tutustuminen sovitaan opon kanssa.
- * Ala- ja yläkoulun erityisopettajat, opot, rehtorit ja 6. luokan opettajat kokoontuvat suunnittelemaan tulevan vuoden yhteistyön käymällä läpi ja päivittämällä vuosikelloa. Samalla arvioidaan edellisen vuoden yhteistyön toteutumista.
 - Tapaaminen yläkoulun ryhmäyhtymispäivän jälkeen.

Syyskuu

- * Tehostetun tuen oppimissuunnitelmien päivittäminen marraskuun loppuun mennessä.
 - palaveriin kutsutaan tarvittaessa yläkoulun erityisopettaja
- * Erityisen tuen oppilaiden HOJKSien päivittäminen ja erityisen tuen päätösten tarkastaminen tehdään marraskuun loppuun mennessä HOJKS-palaverin yhteydessä.
 - palaveriin kutsutaan tarvittaessa yläkoulun erityisopettaja
- * Yläkoulun laaja-alaiset koulujen 6.- luokille päiväksi/solu/luokka seuraamaan oppilaita ja kertomaan heille yläkoulun toimintakulttuurista.
- * 6. luokkalaisten vanhempainilta, johon yläkoulun erityisopettaja osallistuu ja kertoo yläkoulussa tarvittavista taidoista.

Lokakuu

- * Yläkoulun aineenopettajat ohjataan aikataulutetusti TET-jaksojen aikana 6.luokkiin tutustumaan tuleviin oppilaisiin ja alakoulun toimintaan aamu- tai iltapäiväksi.
- * Alakoulun erityisopettaja yläkouluun ”moikkaamaan” lähettämiään seiskoja.

Marraskuu

- * 6. luokkalaisten arviointikeskustelun yhteydessä käydään läpi nivelvaihelomake.
- * Tuen oppilaat tiedossa viimeistään marraskuun loppuun mennessä.
- * Hyvin erityisissä tilanteissa voidaan erityisen tuen oppilasta (ja tarvittaessa huoltajaa) ohjata tutustumaan yläkoulun toimintakulttuuriin ja käytänteisiin ym. tukemaan siirtymää.
- * Tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden hojksien ja oppimissuunnitelmien päivittäminen ja erityisen tuen päätöksen tarkastaminen valmiina marraskuun loppuun mennessä.
 - palaveriin kutsutaan tarvittaessa yläkoulun erityisopettaja

Joulukuu

- * Yläkoulun erityisopettaja tapaa 6. luokan opettajan ja alakoulun erityisopettajan tiedonsiirtopalaverissa.
- * Nivelvaihelomakkeet siirretään yläkoulun erityisopettajalle, joka tekee yhteenvedon oppilaista yläkoulun luokkajaan tueksi.

Tammikuu

- * Opot vierailevat koululla tapaamassa 6. luokkalaisia.
 - Tarpeen mukaan yläkoulun erityisopettaja mukana.
- * Yläkouluun siirtyvien vanhempainilta. Mukana yläkoulun rehtori, opot ja erityisopettaja.
- * Yläkouluun ilmoittautuminen.

Helmikuu

- * Yläkoulun luokkajaan valmistelua.

Maaliskuu

- * Yläkoulun luokkajaan valmistelua.
- * Kuullaan alakoulun 6. luokan opettajia ennen luokkajaan julkistamista oppilaille.
- * Yläkoulun tukioppilaat tapaavat 6. luokkalaisia esim. aamupäivän ajan.
 - Tukioppilaat suunnittelevat päivän sisällön.

Huhtikuu

*Erytysluokkien oppilaiden luokkapaikat tiedossa.

Toukokuu

- * Yläkouluun tutustumispäivä, jonka tukioppilaat vetävät:
 - * Oppilaat tulevassa luokkaryhmässä ja mahdollisuuksien mukaan luokanohjaaja tiedossa.
- * 6. luokan luokanopettaja samaan aikaan yläkoululla tavoitettavissa. Tarvitaanko esim. yhteinen info 6. luokan opettajille ja mitä muuta tässä voisi olla? Keskustelutilaisuus aineenopettajien kanssa tms?

Erityisen ja tehostetun tuen oppilaan yläkoulupaikan valmistelu

- * Yläkoulun laaja-alainen erityisopettaja osallistuu tarvittaessa erityisen ja tehostetun tuen oppilaiden vanhempien tapaamisiin ja palavereihin alakoulun luokanopettajan tai erityisopettajan kutsumana.
- * Tarvittaessa perheelle voidaan tarjota mahdollisuutta tutustua yläkoulun tuen muotoihin ja erityisopetuksen järjestämiseen. Vastuuhenkilönä alakoulun laaja-alainen erityisopettaja.
- * Mikäli lapsen koulupaikasta ja tuen tasosta on tarpeen neuvotella tarkemmin alakoulun erityisopettaja on yhteydessä yläkoulun erityisopettajaan ja rehtoriin.
- * Alakoulun erityisopettajat tekevät opetussuunnitelman mukaiset seulonnat 5. luokan aikana ja tarvittaessa lisäselvityksiä 6. vuosiluokalla syyslukukaudella.
- * Mahdolliset muut lisäselvitykset oppimisesta käynnistetään 5. luokan aikana.

Ylä- ja alakoulun erityisopettajien yhteistyö

*Alueen erityisopettajat kokoontuvat säännöllisesti lukuvuoden aikana n. 2-3 kertaa.

*Yläkoulun laaja-alainen tutustuu lukuvuoden aikana 6. luokan oppilaisiin.

- Erityishuomio tehostetun ja erityisen tuen oppilaissa.

*Yläkoulun erityisopettaja osallistuu alakoulun erityisopettajan kutsumana tuen oppilaiden palavereihin.

*Yläkoulun laaja-alainen erityisopettaja osallistuu syksyllä 6. luokkalaisten vanhempainiltaan.

*Yläkoulun erityisopettaja voi tarvittaessa konsultoida alakoulun erityisopettajaa uuden 7. luokkalaisen asioissa.

* Alakoulun erityisope vierailee ainakin kerran syksyllä yläkoulussa ”moikkaamassa” uusia seiskoja.

Oppilashuollon työntekijöiden osuus nivalvaiheessa

*Terveystenhoitaja, koulupsykologi ja kuraattori ovat mukana 6. ja 7.- luokkalaisten yksilökohtaisessa oppilashuollossa tarvittaessa.

*Koulupsykologi on mukana tuen tason tarkistamisessa (konsultointi, koulupalaverit, mahdolliset psykologiset tutkimukset).

*Kuraattorit työskentelevät tulevien 7.luokkalaisten kanssa luokissa ennen yläkouluun tutustumispäivää.

*Opiskeluhuollon työntekijät ovat mukana toukokuussa tulevien 7. luokkalaisten tutustumispäivässä.

*Terveystenhoitaja, koulupsykologi ja kuraattori osallistuvat 6. ja 7. luokkalaisten yhteisölliseen oppilashuoltoon.

Nivelvaihelomake

- * 6. Luokan opettajat täyttävät nivelvaihelomakkeen ja antavat sen huoltajille täytettäväksi yhdessä oppilaan kanssa.
- * Huoltajat tuovat lomakkeen arviointikeskusteluun ja se allekirjoitetaan.
- * Yläkoulun erityisopettaja saa lomakkeet 6. luokan opettajalta joulukuun tiedonsiirtopalaverissa.
- * Yläkoulun erityisopettaja tekee lomakkeista yhteenvedon luokkajaan tueksi ja toimittaa lomakkeet luokanohjaajille.